

11 באוגוסט 2021

לכבוד:

משרד האנרגיה

הנדון: התייחסות אינג'אז לתוכנית משרד האנרגיה בנוגע לנושא התייעלות וייצור אנרגיה מתחדשת במסגרת תוכנית החומש החדשה לרשויות הערביות

אינג'אז, המרכז המקצועי לקידום הרשויות המקומיות הערביות, מבקש במסמך זה להתייחס לתוכנית משרד האנרגיה בנוגע לנושא התייעלות וייצור אנרגיה מתחדשת במסגרת תוכנית החומש החדשה לרשויות הערביות. להלן ההתייחסות:

1. ראשית, אנו מברכים את משרד האנרגיה על התוכנית המוצעת אשר רואים בה תוכנית חיובית וחשובה ושיש בה פוטנציאל גדול לקידום נושא האנרגיה בחברה הערבית.
2. אנו מברכים את משרד האנרגיה על כך שעיקרון שיתוף הציבור היווה עקרון מרכזי בהכנת התוכנית. הליך שיתוף ציבור, בעינינו, הינו קריטי בהכנת תוכנית כאלה. כולנו תקווה ששיתוף הציבור יימשך גם בעתיד לארוך כל שלבי יישום התוכנית והפקת מסקנות מכך.
3. אנו מברכים את משרד האנרגיה על כך שהתוכנית המוצעת הינה מקיפה ומתייחסת לקשת רחבה של תחומים בנושא האנרגיה כמו: איפוס צריכת החשמל על ידי הרשויות, תחבורה נקייה, יישום חדשנות טכנולוגית, היערכות לשינויי אקלים, חינוך והסברה.
4. בעניין איפוס הצריכה הרשותית: אנו מברכים את ההכרה של משרד האנרגיה בכך שהרשויות הערביות, לאור חולשתן הכלכלית, צריכות השתתפות ממשלתית בשיעור גבוה שעומד על 90% מסך ההשקעה המוערכת בפרויקטים אלה.
5. בעניין התחבורה הנקייה: אנו רואים חשיבות רבה בקידום תחום זה ברשויות הערביות, אך אנו מדגישים שהשקעה בתחום זה צריכה לא להיות מנותקת מהמציאות ומהצרכים הייחודיים של החברה הערבית: תושבי הרשויות הערביות הינם יותר חלשים כלכלית בהשוואה לאוכלוסייה הכללית, לכן, המעבר של תושבים אלה לרכבים חשמליים צפוי להתבצע בקצב יותר איטי מאשר באוכלוסייה הכללית. לכן, יש לבדוק לעומק עד כמה זה נכון להשקיע סכומים אדירים של כסף בבניית עמדות טעינה ביישובים הערביים, בזמן שביישובים אלה עדיין אין מערכת תחבורה ציבורית מתפקדת. אנו חושבים שהשקעה במערכת תחבורה ציבורית נקייה הינה צעד הכרחי.

6. אנו רואים בחיוב את קידום נושא ההיערכות לשינויי אקלים ברשויות הערביות ע"י משרד האנרגיה. בעינינו, מדובר בנושא קריטי שיש להשקיע מחשבה ומשאבים כדי לקדם אותו. בנוסף למה שהוצע במסמך מטעמכם, אנו רואים חשיבות רבה בתקצוב הרשויות הערביות לשם ביצוע מחקר מקצועי וסקרי פגיעות לשינויי אקלים לבחינת המוכנות שלהן לשינויי אקלים. מחקר כזה צריך לבחון תרחישי קיצון (קור קיצוני, חום קיצוני, סופות חריגות, שלג, שיטפונות וכדומה) ופגיעות היישובים הערביים: ברמה של התושבים (בטחון פיזי, בריאות, נגישות למשאבים ושירותים, כלכלה ועוד); ברמה של התשתיות העירוניות (כבישים, ניקוז, מים, וכי) הן ברמת השירותים העירוניים (א.ש. על בסיס סקרים כאלה, יש לפתח ולקדם את היישום של תוכניות פעולה להתמודדות עם שינויי אקלים ברשויות המקומיות הערביות (תכנית של 10 שנים).

7. אנו מברכים את היוזמה של חברת החשמל להקמת פורטל ייעודי בשפה הערבית שמנגיש את המידע על הליך ייצור אנרגיה על גגות בתים פרטיים לתושבים הערביים. יוזמה זו יש בה כדי להעלות את המודעות בקרב האוכלוסייה הערבית לחשיבות מהלך זה ולקדם את הנושא. אנו רואים חשיבות רבה בכך שהפורטל בשפה הערבית ימשיך להיות פעיל בעתיד וינגיש כל מידע חשוב לתושבים הערבים בתחום האנרגיה.

8. קידום עניין העלאת המודעות לנושא האנרגיה המתחדשת בתוכנית המוצעת ע"י משרד האנרגיה, לדעתנו, הינה צעד מבורך. לשם השגת מטרה זו, אנו רואים חשיבות רבה בהקמת מרכז ידע מקצועי בתוך הרשות, בניהול ממונה אנרגיה רשותי, שיסביר את חשיבות ייצור אנרגיה מתחדשת, חשיבות ההתייעלות באנרגיה וחשיבות המעבר לכלי תחבורה נקיים לתושבים. לדעתנו, צעד זה יש בו פוטנציאל גדול להעלות גם את אמון הציבור ברשויות ולהביא לשיתוף פעולה מצדו עם יוזמות לקידום התייעלות אנרגטית וייצור חשמל מקומי מאנרגיה מתחדשת. ממונה אנרגיה רשותי, לאור ההיכרות המעמיקה שלו עם היישוב והתושבים, יש לו את היכולת לפתח מענים מותאמים יותר לצרכי היישוב מאשר כזה שפועל במסגרת האשכול ומספק פתרונות גנריים לכלל הרשויות החברות באשכול.

9. אנו מברכים את שיתופי הפעולה האזוריים ועבודת האשכולות אשר תורמת במידה רבה לרשויות בהרבה תחומים, אך מדגישים שההשקעה באשכולות חייבת לא לבוא על חשבון ההשקעה בתוך הרשויות הערביות המקומיות עצמן. אנחנו באינג'אז מאמינים שהרשות המקומית הינה הגוף בעל הפוטנציאל הכי גבוה לתרום לאיכות חייו של התושב. אי לכך, יש לשקול בכובד ראש, את נושא סיפוק שירותים ע"י האשכול במקום ע"י הרשות המקומית.

בברכה,

מרכז אינג'אז